

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **A. P.**, zastoupen opatrovníci N. S., a JUDr. Annou Doležalovou, advokátkou se sídlem Štěpánská 633/49, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 - 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, advokátce, **s e u r č u j e** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka ve výši 3.400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce A. P. se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 - 52, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové, (dále též „krajský soud“), napadeným rozsudkem ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 - 52, zamítl žalobu A. P. proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 12. 2014, č. j. OAM - 43/LE – LE05 – ZA04 – R2 - 2012, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud se zabývá věcí žalobce již podruhé.

Krajský soud v Hradci Králové nejprve rozsudkem ze dne 5. 11. 2013, č. j. 29 Az 28/2012 – 29, zamítl žalobu A. P. směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 12. 2014, č. j. OAM - 43/LE – LE05 – ZA04 – 2012, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Nejvyšší správní soud poté ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 12. 3. 2014, č. j. 6 Azs 25/2013 – 38, zrušil výše uvedený rozsudek krajského soudu a věc vrátil

tomuto soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku přisvědčil námitce žalobce, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť se krajský soud nezabýval způsobilostí žalobce jednat samostatně před správním soudem, i když z doložených lékařských zpráv vyplývalo, že žalobce trpí lehkou mentální retardací a schizofrenií. Dne 29. 7. 2014 vydal Krajský soud v Hradci Králové pod č. j. 29 Az 28/2012 - 64, rozsudek, kterým zrušil rozhodnutí žalovaného správního orgánu o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany žalobci a věc vrátil tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení. Stalo se tak proto, že žalobce nebyl plně procesně způsobilý k samostatnému jednání před správním soudem a z tohoto důvodu bylo nutno přijmout odpovídající opatření. Krajský soud v Hradci Králové posléze rozsudkem ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 – 52, opět zamítl kasační stížnost žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 12. 2014, č. j. OAM - 43/LE-LE05-ZA04 – R2 – 2012, kterým, jak již bylo uvedeno, žalobci opět nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

I proti tomuto posledně uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce kasační stížnost, kterou se Nejvyšší správní soud zabývá právě v tomto rozsudku.

Krajský soud v napadeném rozsudku ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 – 52, nejprve dovodil, že žalobce ve své žalobě věcně atakuje jen neudělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu a neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a téhož zákona.

Z hlediska neudělení humanitárního azylu žalobci proto krajský soud v souladu s ustálenou judikaturou nejprve zkoumal to, zda měl správní orgán dostatečné a úplné podklady pro vyhodnocení své správní úvahy o neudělení tohoto typu azylu a zda v tomto případě nedošlo při rozhodování žalovaného správního orgánu k jeho libovůli, resp. k zneužití rozhodovací pravomoci. Je tomu tak proto, že úloha správního soudu při přezkumné činnosti spočívá jen v tom, zda správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003 a ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004). Pouhá nespokojenost žalobce a jeho matky s úrovní zdravotní péče v zemi původu, kde byl léčen, však není zákonným důvodem pro udělení humanitárního azylu (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2006, č. j. 30 Az 84/2005 - 32). Nic na tom nemění ani skutečnost, že žalobce byl nakonec v České republice i operován s kyčelním kloubem a byly mu podávány léky ke zvládnutí onemocnění psychiky, což vedlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobce minimálně v tom, že již nemusel být opakovaně hospitalizován. Žalobci v zemi původu nebyla dostupná léčba odpírána a žalovaný správní orgán se při svém rozhodování zabýval předloženými lékařskými zprávami. Zjištěný zdravotní stav žalobce tedy nesplňoval podmínky zvláštního zřetele hodné k poskytnutí humanitárního azylu.

Z hlediska neudělení doplňkové ochrany žalobci se pak krajský soud především zabýval námitkou žalobce, že mu hrozí v případě návratu do země původu nelidské a ponižující zacházení spočívající v nevhodné medikaci a že si žalovaný správní orgán neopatřil jedinou informaci o způsobech léčby schizofrenie v Ruské federaci z hlediska její úrovně, efektivnosti a humánnosti. Krajský soud se musel zabývat i námitkou, že žalobci nebude po návratu do země původu vyplácen důchod a jeho matka a opatrovnice může být trestána pro příslušnost k Svědkům Jehovovým a v tom případě by se nikdo o něj nemohl starat. V uvedených směrech dospěl krajský soud k závěru, že ani tyto námitky nejsou důvodné. Jak již bylo uvedeno, nespokojenost žalobce a jeho matky s úrovní zdravotní péče v Ruské federaci nemůže být zákonným důvodem pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Žalobce a jeho opatrovnice ostatně také nenamítali nehumánnost léčby žalobce, ale pouze nevhodnou medikaci.

pokračování

K soukromému závěru o úrovni léčby psychiatrického onemocnění v Ruské federaci není proto nutné opatřovat zvláštní zprávy. Po návratu žalobce a jeho matky jako opatrovnice do Ruska je jistě zapotřebí obnovit řízení o poskytnutí invalidních dávek žalobci. Tento případný problém však neznamená důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobci v České republice. Námitka o možném uvěznění opatrovnice žalobce z důvodu příslušnosti ke Svědkům Jehovovým je zcela hypotetická, ničím nepodložená a proto není nutné domýšlet podobné problémy v návaznosti na postavení žalobce.

Ze všech uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

Žalobce A. P. jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou opřel o ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především uvedl, že si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které nižší úroveň zdravotní péče v zemi původu není bez dalšího důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § ust. § 14 zákona o azylu. Tento závěr však nelze vztáhnout na jeho případ. Je tomu tak proto, že v průběhu řízení nebylo vůbec doloženo, že v zemi původu, t. j. v Ruské federaci, existuje adekvátní, byť méně kvalitní zdravotní péče o osoby trpící schizofrenií. Správní orgán, ani krajský soud však v tomto směru neobstaraly jediný důkaz. Rozhodnutí správního orgánu nebylo proto vydáno v řádném řízení a jednalo se tak o ničím nepodložené úvahy tohoto orgánu.

Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem krajského soudu ohledně neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Je tomu tak proto, že během pohovoru i v žalobě nastínil svou „léčbu“, která spočívala v Ruské federaci jen v podávání léků a injekcí na uklidnění, v jejichž důsledku byl udržován v apatičnosti. Jindy byl ovšem nezvladatelný a měl sebevražedné sklony. Vzhledem k tomu, že v nemocnici ležel bez přerušení prakticky dva roky, lze tuto „léčbu“ označit za nehumánní, nikoliv, že dosahuje pouze nižšího standardu. Správní orgán si navíc neobstaral jedinou informaci o způsobu léčby osob trpících schizofrenií, o její efektivitě či humánnosti, takže zcela pominul při svém rozhodování zásadní důkaz. O tom, že v Ruské federaci není dobrá péče o osoby trpící schizofrenií, svědčí i skutečnost, že se jeho zdravotní stav v České republice zlepšil i po ambulantní péči. Judikatura Nejvyššího správního soudu přitom nevylučuje (např. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, sp. zn. 2 Azs 30/2007), že by mohla být doplňková ochrana udělena cizinci i z důvodu nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu. Tato nedostatečnost by však musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu či ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Schizofrenie je závažnou nemocí a zdravotní péče o osoby trpící touto chorobou v Ruské federaci je zcela nedostatečná a nehumánní.

Krajský soud podle stěžovatele nesprávně interpretoval námitku o možném uvěznění matky stěžovatele z důvodu její příslušnosti k Svědkům Jehovovým jako zcela hypotetickou a ničím nepodloženou. Je tomu tak proto, že obavy z uvěznění své matky v žalobě nenamítal, ale konstatoval, že se správní orgán nezabýval jejím tvrzením v souvislosti s náboženskou příslušností (matka při pohovoru dne 27. 6. 2012 uvedla, že hledá chirurga, který by byl schopen provést operaci syna bez krevní transfúze). Bylo proto na žalovaném správním orgánu, aby posoudil možnosti další jeho léčby v Ruské federaci i v této souvislosti. K této námitce se však krajský soud nevyjádřil, což zakládá nepřezkoumatelnost jeho rozsudku v uvedeném směru.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podaného mimořádného opravného prostředku, neboť rozsudek krajského soudu je zcela zákonný. U stěžovatele nebyl shledán zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu, protože neexistovaly mimořádné okolnosti, které by takový typ mezinárodní ochrany odůvodňovaly. Stěžovateli byla poskytována zdravotní péče i na specializovaných klinikách v Moskvě (psychiatrie) a v Rjazani (ortopedie) a v jiných nemocnicích. Zástupkyně stěžovatele proto ze své pozice nemůže hodnotit léčbu stěžovatele v zemi původu jako nedostatečnou, nehumánní, s dlouhou hospitalizací, apod., protože není lékařkou z oboru psychiatrie a neví, jaký byl v inkriminované době zdravotní stav stěžovatele a jakou péči tento stav vyžadoval. Případná vyšší kvalita lékařské péče v České republice není důvodem pro přiznání určitého typu mezinárodní ochrany jen z toho důvodu, aby se zde mohl stěžovatel léčit, ačkoliv mu v zemi původu nic nehrozí. To také sám stěžovatel uvedl na otázku, z jakých důvodů žádá o udělení mezinárodní ochrany. V případě návratu do země původu bude mít stěžovatel stejné možnosti léčby jako tisíce jeho spoluobčanů mající obdobné zdravotní problémy. Stěžovatel má po návratu do Ruské federace i možnost opětovně požádat o přiznání invalidního důchodu, kde o něho také může pečovat jeho matka. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost stěžovatele pro její nedůvodnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že v předmětné věci je posuzována zákonnost v pořadí druhého rozsudku krajského soudu, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve otázkou přípustnosti kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Judikatura dovodila, že citované ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. I tyto výjimky je nutno vnímat v kontextu citovaného ustanovení, tedy tak, že námitky opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu – řešena být nemohla. Pokud by se mimo tyto výjimky připustil stav, že v opakovaných kasačních stížnostech účastníci mohou měnit jejich rozsah a důvody mimo rámec předchozího závazného právního názoru či pokynu, zákaz opakovaného projednání věci Nejvyšším správním soudem by se tím popřel. Citované ustanovení tedy limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným. Obdobně je třeba nahlížet na námitky, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS, všechna zde citovaná

pokračování

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Námitky, které již byly předmětem přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu v řízení o předchozí kasační stížnosti, a námitky, které nebyly v předchozí kasační stížnosti uplatněny, ačkoliv uplatněny být mohly, je tedy nutno považovat za nepřipustné (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2010, č. j. 2 As 67/2010 - 105, nebo ze dne 6. 8. 2012, č. j. 2 As 40/2012 - 36, dostupné na www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zrušil ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 12. 3. 2014, č. j. 6 Azs 25/2013 – 38, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 11. 2013, č. j. 29 Az 28/2012 – 29, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení pro procesní pochybení, nevyslovil v tomto zrušujícím rozsudku závazný právní názor k věci samé. Z pohledu procesní situace proto nepřichází v úvahu odmítnutí nyní projednávané kasační stížnosti z důvodu uvedeného v ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., které by znamenalo nepřipustné odmítnutí věcného přezkumu soudního rozhodnutí z hlediska hmotného práva.

Nejvyšší správní soud se poté zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Krajský soud, který zamítl stěžovateli žalobu rozsudkem ze dne 21. 1. 2016, č. j. 29 Az 53/2014 – 52, se zaměřil, vzhledem k formulaci žalobních bodů, především na přezkum výroků rozhodnutí žalovaného správního orgánu vztahujících se k neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 14 a § 14a zákona o azylu.

Ve vztahu k neudělení humanitárního azylu podle ust. § 14 citovaného zákona nejprve krajský soud připomněl, že rozhodnutí o jeho udělení leží zcela ve sféře správního uvážení žalovaného správního orgánu a že na jeho udělení není právní nárok; v této souvislosti též odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz. Tento správní soud dospěl i k závěru, že se žalovaný správní orgán při svém rozhodování řídil pravidly logického uvažování, že si opatřil pro rozhodnutí dostatečné podklady a své rozhodnutí i náležitě odůvodnil. Žalovaný správní orgán dostatečně vyhodnotil i informace o lékařské péči v zemi původu získané od stěžovatele a jeho matky, kteří však neuvedli žádnou skutečnost, jež by nasvědčovala tomu, že by stěžovateli byla z nějakého důvodu odmítána dostupná lékařská péče. Naopak, stěžovatel býval ve své vlasti pravidelně hospitalizován a jeho matka mu byla schopna zajistit svým aktivním jednáním i přijetí na specializovaných klinikách v Moskvě (psychiatrie) či v Rjazani (ortopedie). V případě nesouhlasu s naordinovanou medikací dosáhla matka stěžovatele dokonce i změny medikace tak, aby stěžovateli vyhovovala. Krajský soud odkázal i na závěr Krajského soudu v Hradci Králové (rozsudek ze dne 25. 4. 2006, č. j. 30 Az 84/2005 – 32) podle nějž, nespokojenost s úrovní zdravotní péče v zemi původu není zákonným důvodem k udělení azylu.

K otázce neudělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu krajský soud především odkázal na již zmíněný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2006, č. j. 30 Az 84/2005 – 32), podle něhož nespokojenost s úrovní zdravotní péče v zemi původu nemůže být zákonným důvodem pro udělení azylu. V této věci však bylo rozhodné to, že stěžovatel ani jeho matka (opatrovnice) nenamítali nehumánnost léčby (matka stěžovatele uváděla jen to, že měl nevhodnou medikaci). Krajský soud proto neshledal, že by úroveň lékařské péče v Ruské federaci ohledně schizofrenie dosahovala takové nedostatečné úrovně, že by se mohlo jednat o závažnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu; krajský soud k tomuto závěru dospěl jednak na základě informací shromážděných v řízení žalovaným správním orgánem a zohlednil také fakt, že stěžovatel měl zajištěnou lékařskou péči na klinikách v hlavním městě Moskvě i v Rjazani, kde je úroveň lékařské péče nejvyšší.

Nejvyšší správní soud tedy v předmětné věci rozpoznal právní otázku, jež byla již v jeho judikatuře plně vyřešena (tedy námitku nepřijatelnou). Tou je námitka vztahující se k přezkumu rozhodnutí žalovaného správního orgánu v části o neudělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu.

pokračování

Je tomu tak proto, že Nejvyšší správní soud již ve své předchozí rozhodovací činnosti vymezil charakter rozhodnutí správního orgánu o udělení humanitárního azylu v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, dostupného na www.nssoud.cz, v němž uvedl, že: „Ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního žřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“ Též byl přijat názor, že na udělení azylu z humanitárních důvodů nemá žadatel subjektivní právo a soudy ve správním soudnictví přezkoumávají pouze to, zda správní orgán při svém rozhodování nepřekročil meze správního uvážení, tj. „Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38; dostupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud ve svém rozsudku zcela správně uvedl tyto vývody a konstatoval, že překročení mezí správního uvážení neshledal. Stejně tak jej neshledal ani Nejvyšší správní soud (správní orgán úvahu nad důvody pro udělení humanitárního azylu provedl a tyto důvody neshledal; stěžovateli by totiž potřebná lékařská péče mohla být v zemi původu poskytnuta - zejména v Moskvě a v Rjazani na specializovaných klinikách, kde byl před odchodem z vlasti také léčen).

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že na stěžovatelovu námitku poskytuje odpověď ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu a krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou.

Nejvyšší správní soud v předmětné věci rozpoznal též právní otázku, která byla v jeho rozhodovací činnosti plně vyřešena; tou je výklad a aplikace ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu - povinnost nevystavit žadatele o mezinárodní ochranu nelidskému či ponižujícímu zacházení v případě jeho návratu do země původu v situaci, kdy žadatel trpí vážnou nemocí.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, dostupném na www.nssoud.cz, již vyslovil, že: „Žadatelé o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (zde HIV/AIDS), může brožit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu – mučení nebo nelidské či ponižující zacházení – spočívající v tom, že mu v zemi původu nebude dostupná potřebná zdravotní péče. Výklad pojmu „vážná újma“ musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.).“

Ve světle tohoto judikátu Nejvyššího správního soudu nejsou dány zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany stěžovateli ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Je tomu tak proto, že stěžovateli, který sice trpí závažnou nemocí (zde schizofrenií) nehrozí skutečné a bezprostřední nebezpečí vážné újmy v rozsahu zákazu mučení nebo nelidského zacházení ve smyslu čl. 3 zmíněné Úmluvy. Touto nemocí trpí velké množství lidí na celém světě a ve vyspělých zemích se snaží nemoc léčit nebo mírnit. Také stěžovateli byla podle jeho vyjádření a především podle vyjádření jeho matky poskytována v zemi původu zdravotní péče zcela v rámci možností. Stěžovatel dokonce býval léčen i na specializovaných klinikách v Moskvě (psychiatrie) a v Rjazani (ortopedie). Již z toho důvodu proto nemůže být žádných pochyb o tom, že i bez zpráv o léčbě osob psychicky nemocných v Ruské federaci (konkrétně schizofrenie), nelze u stěžovatele říci, byť trpí závažnou nemocí, že by případná nedostatečnost zdravotní péče v zemi původu u něho dosahovala takové úrovně, kterou by bylo možno označit za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení.

I zde proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že na stěžovatelovu námitku poskytuje odpověď ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu a krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou.

Snad stačí jen dodat, že posouzení další léčby stěžovatele v Ruské federaci v souvislosti s tvrzením jeho matky při pohovoru dne 27. 6. 2012, kde měla uvést, že hledá chirurga, který by byl schopen provést operaci syna bez krevní transfúze, souvisí s ortopedickými problémy, které musí řešit v Ruské federaci patrně v Rjazani, kde podle jejího vyjádření dělají lékaři zázraky. Třeba mít stále na zřeteli i již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, dostupný na www.nssoud.cz.

Kasační stížnost stěžovatele proto nebyla způsobilá zpochybnit soudržnou a ucelenou argumentaci krajského soudu, který odůvodnil, proč se ztotožnil s napadeným rozhodnutím a proč byla žaloba stěžovatele nedůvodná. Souhlas s argumenty žalobou napadeného rozhodnutí sám o sobě nesvědčí o tom, že by krajský soud nevěnoval žalobě náležitou pozornost.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou na základě ust. § 104a s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o ust. § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 1. 2015, č. j. 29 Az 53/2014 – 9, ustanovena zástupkyní JUDr. Anna Doležalová, advokátka. V takovém případě platí odměnu za zastupování a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Odměna zástupkyně byla určena podle ust. § 7, ust. § 9 odst. 4 písm. d) a ust. § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za jeden úkon právní služby (kasační stížnost ze dne 4. 2. 2016) ve výši 3.100 Kč. Podle ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu činí náhrada hotových výdajů částku 300 Kč za jeden úkon, tedy celkem 300 Kč. Celková částka ve výši 3.400 Kč bude zástupkyní stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 10. března 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu